

Prof. dr. sc. Željko Maleš

FARMACEUTSKA BOTANIKA

Seminari

Zagreb, 2011.

NEKE LJEKOVITE BILJNE VRSTE

GINKO (GINKGO) – *Ginkgo biloba*, *Ginkgoaceae*

VELEBILJE – *Atropa belladonna*, *Solanaceae*

KADULJA – *Salvia officinalis*, *Lamiaceae* (*Labiatae*)

KRKAVINA – *Rhamnus frangula*, *Rhamnaceae*

DRAČA – *Paliurus spina-christi*, *Rhamnaceae*

POLUNAMETNIK – BIJELA IMELA (*Viscum album*,
Loranthaceae)

SUBERINIZACIJA

HRAST PLUTNJAK – *Quercus suber*, *Fagaceae*

STANIČNI SOK

OCTENA (ETANSKA) KISELINA

LAVANDA – *Lavandula angustifolia* (*L. officinalis*),
Lamiaceae (*Labiatae*)

PAPRENA METVICA – *Mentha x piperita*,
Lamiaceae (*Labiatae*)

INULIN

ČIČOKA – *Helianthus tuberosus* – gomolj

Asteraceae = Compositae – Tubuliflorae

MASLAČAK – *Taraxacum officinale* - korijen

Cichoriaceae = Compositae – Liguliflorae

ANTOCIJANI

PLUĆNJAK – *Pulmonaria officinalis*, *Boraginaceae*

ALEURONSKA ZRNCA

SKOČAC – *Ricinus communis*, *Euphorbiaceae*

KRISTALI KALCIJ-OKSALATA

VANILIJEVKA – *Vanilla planifolia*, *Orchidaceae*

PERIDERMA

BAZGA – *Sambucus nigra*, *Caprifoliaceae*

AERENHIM

IDIROT – *Acorus calamus*, *Araceae*

KUTNI KOLENHIM

TIMIJAN – *Thymus vulgaris*, *Lamiaceae* (*Labiatae*)

LIKOVNICE

BRNISTRA – *Spartium junceum*, *Fabaceae* (*Leguminosae*)

LIZIGENE ULJENICE

MRČA (MIRTA) – *Myrtus communis*, *Myrtaceae*

KORIJENOVİ GOMOLJI

BOŽUR – *Paeonia* sp., *Ranunculaceae*

NADZEMNE STABLJİKE

a) BATVO – TRPUTAC (*Plantago* sp., *Plantaginaceae*)

b) VLAT - RAŽ

c) ŠAŠLJİKA – ROGOZ (*Typha* sp., *Typhaceae*)

POLOŽAJ STABLJİKE

a) POVIJUŠA – HMELJ (*Humulus lupulus*, *Cannabaceae*)

b) PRİDIGNUTA STABLJİKA – MAJČİNA DUŠİCA

(*Thymus serpyllum*, *Lamiaceae* (*Labiatae*))

NADZEMNE PREOBRAZBE STABLJIKE

a) TRNOVI

TRNINA (CRNI TRN) i GLOG

b) VRIJEŽE

JAGODA – *Fragaria vesca*, *Rosaceae*

DOBRIČICA – *Glechoma hederacea*,
Lamiaceae (*Labiatae*)

c) VITICE

VINOVA LOZA

PODZEMNE PREOBRAZBE STABLJIKE

a) PODANAK

BLIJEDOLIKA PERUNIKA – *Iris pallida*, *Iridaceae*

ĐURĐICA – *Convallaria majalis*, *Liliaceae*

b) PALUČICA

MRAZOVAC – *Colchicum autumnale*, *Liliaceae*

GOMOLJASTI (LUKOVIČASTI) ŽABNJAK

- *Ranunculus bulbosus*, *Ranunculaceae*

FILOKLADIJI

BODLJIKAVA I ŠIROKOLISNA VEPRINA

LIST

ŽILJE (NERVATURA)

- a) USPOREDNO – PERUNIKA** (*Iris* sp., *Iridaceae*)
- b) LUČNO SAVIJENO – ĐURĐICA**
- c) DLANASTO – SKOČAC**
- d) PERASTO - PAPRENA METVICA**
- e) MREŽASTO – CRVENI (GRIMIZNI) NAPRSTAK**
- *Digitalis purpurea*, *Scrophulariaceae*
- f) LEPEZASTO – GINKO**

VAZDAZELENE BILJKE

PLANIKA

HRAST ČESMINA (CRNIKA)

ZIMZELENE BILJKE

KALINA – *Ligustrum vulgare*, *Oleaceae*

PRETVORBE LISTA

- a) TRNOVI – ŽUTIKA**
- b) LUKOVICA – TULIPAN** (*Tulipa* sp., *Liliaceae*)

PLODOVI

PRAVI, SUHI

A) PUCAVCI

a) MJEHUR

KUKURIJEK

PAKUJAC

KOKOTIĆ

CRNJIKA

b) MAHUNA

SOJA

BRNISTRA

ROGAČ

c) TOBOLAC

VRTNI MAK

SKOČAC

KUŽNJAK

RUTVICA

PERUNIKA

d) KOMUŠKA

CRNA GORUŠICA

BIJELA GORUŠICA

MJESEČNICA

ČEŠNJAČA

e) KOMUŠČICA

RUSOMAČA

BRDSKA GROMOTULJA

ČAŠKASTA GROMOTULJA

SIVKA

B) NEPUCAVCI

a) ORAH

LIJESKA – *Corylus avellana*, *Betulaceae*

b) ŽIR

HRAST – *Quercus* sp., *Fagaceae*

c) PERUTKA

JAVOR

d) VIŠEPLODNIČKI ORAH

LIPA

e) ROŠKA

porodica *Asteraceae*

C) CIJEPAVCI

a) DVOPLODNIČKI KALAVAC

KADULJA

b) MNOGOPLODNIČKI KALAVAC

CRNI SLJEZ

c) DVOPLODNIČKA ROŠKA (KALAVAC)

KOMORAČ i KIM (*Apiaceae* = *Umbelliferae*)

PRAVI, SOČNI

a) BOBA

ŽUTIKA

b) KOŠTUNICA

ORAH – *Juglans regia*, *Juglandaceae*

BADEM – *Prunus amygdalus*, *Rosaceae*

DRAČA

c) VIŠEPLODNIČKA BOBA

VELEBILJE

d) BOBIČASTA KOŠTUNICA

BOŽIKOVINA

BAZGA

NEPRAVI, ZBIRNI

SUHI

ŠIPURASTI PLOD

DIVLJA RUŽA

SOČNI

GLOGINJA

GLOG

NEPRAVI, SKUPNI

SUHI

ČIČAK

ČEŠLJUGOVINA

SOČNI

SMOKVA

SMEĎE ALGE

LAMINARIJA

PAPRATNJAČE

KIJAČASTA CRVOTOČINA

MUŠKA (ŠUMSKA) PAPRAT – *Dryopteris filix-mas*,
Aspidiaceae

PINACEAE

MOLIKA

ALEPSKI BOR

ČEŠERI:

- ŠUMSKI (OBIČNI, BIJELI) BOR
- CRNI BOR
- PINIJA
- BOR KRIVULJ
- SMREKA
- EUROPSKI ARIŠ

CUPRESSACEAE

ČEMPRES – *Cupressus sempervirens*

OBIČNI SMRIČ

BOROVICA

PERASTOLISNATE GOLOSJEMENJAČE

CIKAS – *Cycas revoluta*, *Cycadaceae*

RED: MAGNOLIALES

ZVJEZDASTI ANIŠ – *Illicium verum*, *Illiciaceae*

MUŠKATOVAC – *Myristica fragrans*, *Myristicaceae*

KINESKI CIMETOVAC – *Cinnamomum cassia*, *Lauraceae*

KAMFOROVAC – *Cinnamomum camphora*, *Lauraceae*

LOVOR

PIPERACEAE

CRNI PAPAR- *Piper nigrum*

FAGACEAE

HRAST LUŽNJAK

HRAST KITNJAK

ŠIŠKE – *Gallae*

HRAST ČESMINA

BUKVA

PITOMI KESTEN

CANNABACEAE

KONOPLJA – *Cannabis sativa*

FABACEAE

KIKIRIKI (ORAŠAC) – *Arachis hypogaea*

CAESALPINIACEAE

ROGAČ

TAMARINDA – *Tamarindus indica*

ERYTHROXYLACEAE

KOKAOVAC – *Erythroxylum (Erythroxylon) coca*

RHAMNACEAE

ČIČIMAK – *Zizyphus jujuba*

EUPHORBIACEAE

KAUČUKOVAC – *Hevea brasiliensis*

APIACEAE

PERŠIN – *Petroselinum sativum* var. *crispum*

KUKUTA – *Conium maculatum*

THEACEAE

ČAJEVAC – *Camellia sinensis* (*Thea sinensis*)

CAPPARACEAE

KAPAR – *Capparis spinosa*

STERCULIACEAE

KAKAOVAC – *Theobroma cacao*

COLA – *Cola nitida* i *C. acuminata*

BOMBACACEAE

BAOBAB – *Adansonia digitata*

CARYOPHYLLACEAE

ZELENA (GOLA) KILAVICA – *Herniaria glabra*

METLIČASTA (STEPSKA) SADARKA – *Gypsophila paniculata*

LOGANIACEAE

STRIHNINOVAC – *Strychnos nux-vomica* i *S. toxifera*

APOCYNACEAE

Strophanthus hispidus

RUBIACEAE

KININOVAC – *Cinchona succirubra*, *C. calisaya* i *C. officinalis*

KAVOVAC – *Coffea* sp.

OLEACEAE

MASLINA – *Olea europaea* (*O. sativa*)

SOLANACEAE

DUHAN – *Nicotiana tabacum*

PASKVICA

ASTERACEAE

VRATIĆ – *Tanacetum vulgare*

ZINGIBERACEAE

KARDAMOM – *Elettaria cardamomum*

KURKUMA – *Curcuma zedoaria*

LILIACEAE

BIJELA ČEMERIKA – *Veratrum album*

ALLIACEAE

SREDOZEMNI MORSKI LUK – *Urginea (Scilla) maritima*

ORCHIDACEAE

KACIGASTI KAĆUN – *Orchis militaris*

POACEAE

KUKURUZ – *Zea mays*

RIŽA – *Oryza sativa*

PŠENICA – *Triticum vulgare*